

FINANČNÍ REGULACE V EVROPSKÉ UNI. POMÁHÁ, NEBO PŘEKÁŽÍ?

Jan Frait

ředitel samostatného odboru finanční stability

Diskusí seminář
Institut ekonomických studií FSV UK

Praha
15. října 2013

- Zaměření – pouze regulace a dohled nad bankovním sektorem,
 - záměrně opomenuty ostatní sektory, ochrana spotřebitele apod.
- Dvě části
 - kam jsme došli během 5 let po začátku krize,
 - jaká rizika existující stav a předpokládaný vývoj přináší.

Názory obsažené v této prezentaci a přednášce jsou mé vlastní a nemusí vždy nutně odrážet pozici České národní banky.

- Regulace vycházející z řetězce G20-FSB-BCBS (Basel III aj.)
 - kapitálová přiměřenost+likvidita, odměňování manažerů, finanční cyklus a systémové riziko, SIFIs, krizové řízení+resolution+bail-ins*, shadow banking*, ...
- Evropská implementace
 - CRD IV/CRR (kapitálová přiměřenost+likvidita, finanční cyklus a systémové riziko, SIFIs, odměňování),
 - BRRD-Směrnice o zřízení rámce pro ozdravení a restrukturalizaci úvěrových institucí a obchodníků s cennými papíry*, ...
- Strukturální reformy (Liikanen Report)
 - oddělení komerčního a investičního bankovníctví*, ring-fencing*, ...

- Regulace související s krizí v eurozóně a návrhy na zřízení bankovní unie
 - SSM-nařízení o vytvoření jednotného dohledového mechanismu*, SRMR-nařízení o jednotném restrukturalizačním mechanismu* (východiskem bude BRRD), novely nařízení o EBA*, směrnice k systému pojištění vkladů*, ...
- Nové regulatorní a dohledové struktury
 - EFSF – ESRB, EBA, ESMA, EIOPA
 - orgány bankovní unie – SSM založený na rozšířené ECB*, SRA-jednotný restrukturalizační orgán*, SDSG-jednotný systém pojištění vkladů*, ...

- Bankovní (finanční) sektory v EU se liší ve strukturálním i cyklickém smyslu i z hlediska způsobu výkonu dohledu
 - odlišnost je zastánci jednotnosti považována za zdroj problémů ...
- Prosazovaná strategie: harmonizovat, zavést jednotnost
 - v rozporu s podstatou bankovníctví – obzvláště retail je primárně lokální činnost založená na znalosti informací o konkrétních klientech,
 - může se dostat do konfliktu s dlouhodobě fungujícími vzory chování a specifickými strukturami v určitém regionu,
 - z hlediska výkonu dohledu má své limity – v některých zemích budou dohledové authority i v budoucnosti budou chtít konat více a v některých naopak méně, a pokud tomu budou bránit unifikovaná pravidla, tak si najdou cesta (např. aktivnějším využíváním Pilíře 2).

- Snaha o „single everything“ může být kontraproduktivní (A. Persaud):
 - *The shortcomings of the single currency are seen as proof that it must be augmented by a single everything. Yet the opposite makes more sense.*
 - *A single interest rate brings benefits but one acknowledged cost is the difficulty of dealing with different credit conditions in different countries.*
 - *Differentiated regulatory policy—tightening rules in booming regions and loosening them in others—... buttresses the single currency.*
 - *A common regulatory policy, sitting alongside a common interest rate, would instead risk amplifying booms and busts, ultimately undermining the single currency.*

- **Jednotná pravidla (single rule book)**
 - místo stanovení minimálních požadavků je prosazováno sjednocení požadavků zezdola i odshora,
 - vznikl nějaký problém v bankovním sektoru EU kvůli nadměrné přísnosti?
- **Rizika sjednocení požadavků v obou směrech**
 - existence harmonizované, leč nesprávné či nedostatečně účinné regulace,
 - autority nemusí být schopny reagovat na zjištěná rizika dostatečně rázně a včas.
- **Rizika „boje“ proti lokálnímu ohraničování činnosti a rizik (ring-fencing)**
 - nárůst potenciálu pro přeshraniční nákazu,
 - menší pravděpodobnost nalezení skrytých zdrojů rizik.

- Další problémy spojené se snahou o jednotnost
 - nadměrný důraz na potenciálně rizikové neomezené podnikání poboček i v retailu,
 - asymetrická podpora zájmů domovských regulátorů a mateřských společností,
 - přenášení pravomocí na úroveň EU při ponechání zodpovědnosti na národní úrovni.
- Problémem není různorodost, ale netransparentnost, nesrovnatelnost , nedodržování pravidel a zametání problémů pod koberec
 - proč v EU ani po 5 letech krize nemáme společnou definici a srovnatelnou statistiku úvěrů v selhání?
 - proč dochází v některých zemích ve značném rozsahu k odkládání přiznání úvěrového rizika (forbearance)?
 - proč nezískaly důvěru veřejnosti předcházející EU-wide zátěžové testy?
 - proč udržujeme současný rámec regulace svrchovaných expozic, který vytváří „deadly feedback loop between sovereigns and banks“?

- Složitost systému je rizikem pro finanční stabilitu
 - příliš košaté struktury na politické i expertní úrovni (struktury EU, ESCB+ECB+SSM+v budoucnosti další instituce bankovní unie, ESFS, ...),
 - překrývání iniciativ a agend,
 - experti nadměrně vytížení jednáním struktur a substruktur,
 - tlak na koordinaci a její kontrolu vytváří byrokratickou zátěž (sdílení informací, notifikace, vysvětlování) – kdy budeme dohlížet?
- Snaha o využití finanční krize eurozóny k prosazení federálních prvků do EU vytváří riziko prodlužování krize a slabého růstu
 - vyzkoušenou cestou z bankovní krize je nejprve odstranění základních problémů (vyčištění bankovních bilancí) a teprve následně nové nastavení systému,
 - v eurozóně existuje snaha řešit krizi tak trochu opačným způsobem.

Děkuji za pozornost

www.cnb.cz

Prof. Dr. Ing. Jan Frait
ředitel samostatného odboru finanční stability
Jan.Frait@cnb.cz

Kontakt na samostatný odbor finanční stability ČNB:

E-mail: financial.stability@cnb.cz

http://www.cnb.cz/cs/financni_stabilita/